

ปัจจัยแห่งกิริยาภิกตัก

ปัจจัยแห่งกิริยาภิกตักมี ๓ พวก คือ

๑. กิตปัจจัย มี ๓ ตัว คือ อนุต, ตวนุต, ตาวี
๒. กิจปัจจัย มี ๒ ตัว คือ อนีเย, ตพพ
๓. กิตกิจปัจจัย มี ๕ ตัว คือ มาน, ต, ตูน, ตวา, ตวาน

กิตปัจจัย คือ อนุต, ตวนุต, ตาวี เป็นเครื่องหมายให้รู้กัตตฺวาจก เหตุกัตตฺวาจก

กัตตฺวาจก เช่น ปุริโส กโรนโต

อ.บุรุษ กระทำอยู่.....

เหตุกัตตฺวาจก เช่น ปุริโส ปุตุต กมมํ การาปนโต.....

อ.บุรุษ ยังบุตร ให้ทำอยู่ ซึ่งการงาน

กิจปัจจัย มี ๒ ตัว คือ อนีเย, ตพพ เป็นเครื่องหมายให้รู้กัมมฺวาจก ภาวฺวาจก และเหตุกัมมฺวาจก

กัมมฺวาจก เช่น ภิกฺขุณา ธมฺโม เทเสตฺพุโป ฯ

อ.ธรรม อันภิกษุ ฟังแสดง ฯ

ภาวฺวาจก เช่น ภิกฺขุณา อปฺปมตฺเตน ภวิตฺพุพี ฯ

อันภิกษุ เป็นผู้ไม่ประมาทแล้ว ฟังเป็นฯa

กิตกิจปัจจัย คือ มาน, ต, ตูน, ตวา, ตวาน เป็นเครื่องหมายให้รู้กัตตฺวาจก กัมมฺวาจก ภาวฺวาจก
เหตุกัตตฺวาจก และเหตุกัมมฺวาจก

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

กัตตุวจาก เช่น ปุริโส คามิ คโต ฯ

อ.บุรุษ ไปแล้ว สูบ้าน

กัมมวจาก เช่น ปุริเสน กมม กตฺ ฯ

อ.กรรม อันบุรุษ กระทำแล้ว ฯ

ภาววจาก เช่น ปุริเสน ชิตฺ ฯ

อันบุรุษ ชนะแล้ว

เหตุกัตตุวจาก เช่น ปุริโส ปุตตํ กมมํ การยมาโน

อ.บุรุษ ยังบุตร ให้ทำอยู่ ซึ่งการงาน...

เหตุกัมมวจาก เช่น ปุริเสน หตฺถิ มาริตโต ฯ

อ.ช้าง อันบุรุษ ให้ตายแล้ว ฯ

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. ปัจจัยในกิริยากิตกัมมีที่พวก อะไรบ้าง?
๒. กิตปัจจัยใช้เป็นเครื่องหมายวจากอะไรได้บ้าง?
๓. กิจปัจจัยใช้เป็นเครื่องหมายวจากอะไรได้บ้าง?
๔. กิตกิจปัจจัยใช้เป็นเครื่องหมายวจากอะไรบ้าง?
๕. จงบอกบทต่อไปนี้ว่าเป็นวจากอะไร?
 - ก. กโรนโต
 - ข. กรียมาโน
 - ค. คโต
 - ง. ทิสฺวา